

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt

Giedriui Jankauskui
info@duomena.com

2019-11-28 Nr. 4D-2019/1-1457/3D-2045

Mariui Žvinkliui
Ligoninės g. 7-28
Klaipėda

DĖL JŪSŲ SKUNDO

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. lapkričio 20 d. gavo Jūsų skundą (informaciją) dėl Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama ir – Ministerija, ŽŪM) ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama ir – NŽT) atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymoje Nr. 4D-2018/1-1454 nurodytų rekomendacijų vykdymu, tarnybinės atsakomybės netaikymu atsakingiems NŽT pareigūnams.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodote:

2.1. „[...] NŽT direktoriaus pavaduotojas [...] atliko neteisėtus veiksmus (neatliko imperatyviai nurodytų tarnybos pareigų)“;

2.2. „[...] NŽT direktorius [...] neskyrė jokios teisinės atsakomybės NŽT direktoriaus pavaduotojui [...] ką privalėjo realizuoti susipažinęs su Seimo kontrolieriaus pažyma [...]“;

2.3. „ŽŪM viceministras [...] pažeidė Valstybės tarnybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalį.“

3. Skundu Seimo kontrolieriaus prašote nustatyti neteisėtus veiksmus ir įpareigoti atsakingus Ministerijos, NŽT vadovus, tarp jų, ir Valstybės tarnybos departamentą, taikyti tarnybinių atsakomybę atsakingiems pareigūnams, spręsti, kad būtų tinkamai pritaikyta atsakomybė matininkui, įpareigoti Ministeriją tinkamai išnagrinėti 2019-11-07 kreipimąsi.

4. Su skunde nurodytomis aplinkybėmis susijusios Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos:

4.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

„1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

[...]

3. Seimo kontrolieriai taip pat netiria prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo,[...].

4. Seimo kontrolieriai netiria skundų dėl darbo teisinių santykių, taip pat netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo“;

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

„1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu:

[...]

- 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai;
- 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme;

[...]

- 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje“;

20 straipsnis. Seimo kontrolierių reikalavimų privalomumas

„3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. [...]“

4.2. Administracinių bylų teisenos įstatymo:

3 straipsnis. Ginčai dėl teisės

„1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus.

2. Teismas nevertina ginčijamo teisės akto ir veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus“;

5 straipsnis. Teisė kreiptis į teismą

„1. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas“;

17 straipsnis. Bylos, priskirtos administracinių teismų kompetencijai

„1. Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl:

1) valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus (toliau – vilkinimas atlikti veiksmus);

2) savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti veiksmus;

3) žalos, atsiradusios dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, atlyginimo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.271 straipsnis); [...]“;

26 straipsnis. Išankstinis ginčų nagrinėjimas ne teismo tvarka

„1. Prieš kreipiantis į administracinį teismą, viešojo administravimo subjektų priimti individualūs teisės aktai arba veiksmai (neveikimas) ar vilkinimas atlikti veiksmus gali būti, o įstatymų nustatytais atvejais – turi būti ginčijami kreipiantis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją. [...]“;

27 straipsnis. Administracinių ginčų komisijos, jų sudarymo ir darbo tvarka

„1. Jeigu įstatymai nenustato kitaip, administracinius ginčus ne teismo tvarka nagrinėja Lietuvos administracinių ginčų komisija ir jos teritoriniai padaliniai. [...]“;

29 straipsnis. Kiti skundų (prašymų, pareiškimų) padavimo administraciniam teismui terminai

„1. Jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.

2. Jeigu viešojo administravimo subjektas nevykdo savo pareigų arba vilkina klausimo nagrinėjimą ir nustatytu laiku jo neišsprendžia, toks neveikimas (vilkinimas atlikti veiksmus) gali būti apskųstas per du mėnesius nuo dienos, kai baigiasi įstatymo ar kito teisės akto nustatytas klausimo išsprendimo laikas.

3. Pareiškimų (prašymų), kuriuose prašoma ištirti norminių administracinių teisės aktų teisėtumą, taip pat Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos prašymų kreiptis į kompetentingą Europos Sąjungos teisminę instituciją dėl Europos Komisijos sprendimo padavimo administraciniam teismui terminai nenustatomi.“

4.3. Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1V-983, nustatyta:

„8. Departamento veiklos tikslas – įgyvendinti valstybės politiką valstybės tarnybos srityje ir aptarnauti šios politikos formavimą ir įgyvendinimą.

9. Departamentas, siekdamas šių nuostatų 8 punkte nurodyto veiklos tikslo, atlieka šias funkcijas:

9.1. centralizuotai organizuoja konkursus į įstaigų vadovų ir karjeros valstybės tarnautojų bei atrankas į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas;

9.2. analizuoja užsienio valstybių patirtį valstybės tarnybos, žmogiškųjų išteklių valdymo klausimais ir teikia pasiūlymus Ministerijai žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje tobulinimo klausimais;

9.3. valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms teikia metodinę pagalbą dėl Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo;

9.4. atlieka Valstybės tarnybos įstatymo 11 straipsnyje, 17 straipsnio 7 dalyje ir 27 straipsnio 14 dalyje nustatytas funkcijas ir veiksmus. [...]“

5. Iš skundo ir jo priedo turinio nustatyta, kad skundžiatės dėl Ministerijos ir NŽT atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymoje Nr. 4D-2018/1-1454 nurodytų rekomendacijų vykdymu, tarnybinės atsakomybės netaikymu atsakingiems NŽT pareigūnams.

Skundas yra susijęs su 2018 m. lapkričio 6 d. gautu skundu Nr. 4D-2018/1-1454 (skundo registracijos numeris Seimo kontrolierių įstaigoje) dėl NŽT pareigūnų veiksmų (neveikimo), jiems galimai netinkamai išnagrinėjus Jūsų 2018 m. spalio 23 d. prašymą. Primename, kad Seimo kontrolierius įvertinęs skundo Nr. 4D02018/1-1454 aplinkybes surašė, 2019-03-26 pažymą Nr. 4D-2018/1-1454 ir, nustatęs tam tikrus pažeidimus, skundo dalis, susijusias su šiomis aplinkybėmis, pripažino pagrįstomis ir pateikė atsakingoms institucijoms (NŽT ir Ministerijai) rekomendacijas.

Pažymėtina, kad Seimo kontrolieriaus rekomendaciją privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems tokia rekomendacija adresuojama, ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių (šio rašto 4.1 punktas). Pabrėžtina, kad tiek NŽT, tiek ir Ministerija Seimo kontrolieriaus pažymoje Nr. 4D-2018/1-1454 teiktas rekomendacijas nagrinėjo ir pateikė raštu informaciją apie nagrinėjimo rezultatus. Ministerija ir NŽT savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė paaiškinimus (atsakymus) dėl skundo aplinkybių ir surašytos pažymos Nr. 4D-2018/1-1454 rekomendacijų nagrinėjimo.

Be kita ko, pakartotinai pabrėžtina, kad, vadovaujantis šio rašto 4.1 punkte nurodytu teisiniu reglamentavimu, Seimo kontrolierius nevertina NŽT nuolatinės komisijos kvalifikacijos pažymėjimų turėtojų veiklai įvertinti priimtų išvadų, sprendimų, tarnybinio nusižengimo tyrimo išvadų, taip pat nevykdo galimai nusikalstamų veikų tyrimo, netiria prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesinių sprendimų, taip pat teismų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, apie ką pakartotinai rašoma skunde, taip pat nesprendžia ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje.

Taip pat Seimo kontrolierius neturi teisės įpareigoti Ministeriją, NŽT pakeisti savo poziciją ir priimti sprendimus, kurių priėmimas yra šių institucijų kompetencija. Be kita ko, pabrėžtina, jog aplinkybė, kad Jūsų netenkina Ministerijos, NŽT atsakymuose išdėstytos aplinkybės ir argumentai, savaime nereiškia, jog atsakymai yra netinkami ir / arba pažeidžiantys Jūsų teises ir laisves viešojo administravimo srityje, neatitinkantys Viešojo administravimo įstatymo nuostatų, kaip rašote skunde. Jeigu nesutinkate su Ministerijos, NŽT pozicija, laikote ją nepagrįsta ir / arba neteisėta, turite teisę ją ginčyti teisės aktuose nustatyta tvarka (šio rašto 4.2 punktas). Taip pat turite teisę kelti galimos žalos (turtinės ir neturtinės), atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo klausimą (šio rašto 4.2 punktas).

Papildomai paaiškinime, kad turite teisę iš NŽT gauti informaciją apie galimo tarnybinio nusižengimo tyrimo rezultatus (atliktą (neatliktą) patikrinimą) ir priimtus sprendimus, tačiau

neturite teisinio suinteresuotumo dėl tarnybinės atsakomybės (ne)taikymo atsakingiems pareigūnams (valstybės tarnautojams), nes tiek NŽT direktoriaus, tiek Ministerijos vadovų sprendimas taikyti (arba netaikyti) tarnybinę atsakomybę pavaldiems pareigūnams nepakeistų Jūsų teisių ir pareigų apimties (Jūsų teisių ir pareigų bei įstatymo saugomų interesų gynimo požiūriu).

Šio skundo kontekste aktualioje Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-01-31 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A552-241/2013, be kita ko, nurodyta: „[...] Piliečiai, nurodydami valstybės tarnautojų galimai padarytus pažeidimus, gali inicijuoti tarnybinių patikrinimų atlikimą, tačiau neturi teisės apskūsti tarnybinių patikrinimų išvadų ar vadovų, turinčių teisę skirti tarnybinės nuobaudas, sprendimų. Asmenys, inicijavę tarnybinio patikrinimo atlikimą, pagal bendruosius gero administravimo principus įgyja teisę tik būti tinkamai informuoti apie konkretaus tarnybinio patikrinimo rezultatus. [...]“

Taip pat papildomai informuojame, kad Valstybės tarnybos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama ir – VTD), vadovaudamasis pakeistais nuostatais (šio rašto 4.3 punktas), nuo 2019 m. sausio 1 d. nebevykdo Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų priežiūros funkcijos, taip pat nebeatlieka patikrinimų valstybės arba savivaldybių institucijose ar įstaigose, netiria asmenų pranešimų, skundų ir prašymų dėl Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo ir pan., todėl šiuo atveju VTD įgaliojimų nagrinėti skundo aplinkybes neturi.

Dėl 2019-11-07 kreipimosi nagrinėjimo Ministerijoje, apie ką taip pat rašoma skunde, paaiškiname, kad terminas atsakymui į šį kreipimąsi pateikti skundo padavimo Seimo kontrolieriui dieną nebuvo suėjęs, todėl pirmiausia tikslinga sulaukti atsakymo iš Ministerijos ir gavus spręsti dėl kreipimosi nagrinėjimo (ne)tinkamumo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į aplinkybę, kad Seimo kontrolierius nevertina NŽT nuolatinės komisijos kvalifikacijos pažymėjimų turėtojų veiklai įvertinti priimtų išvadų, sprendimų, tarnybinio nusižengimo tyrimo išvadų, nevykdo galimai nusikalstamų veikų tyrimo, netiria prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesinių sprendimų, teismų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, nesprendžia ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje, skundas Seimo kontrolieriaus nenagrinėtinas.

6. Atsižvelgiant į pirmiau aprašytas aplinkybes, į teisinį reglamentavimą, nurodytą šio rašto 4 punkte, **informuojame**, kad, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktais, pagal kuriuos Seimo kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai ir kai padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje, **atsisakome tirti skundą, nes skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai. Ministerijos, NŽT pozicija (veiksmi) gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.**

7. Kilus neaiškumų skundo klausimais prašytume kreiptis į Seimo kontrolierių įstaigą nemokamu telefonu 8 800 22 100 arba telefonu 8 706 65 115 antradieniais ir ketvirtadieniais (14.00–16.00) į Seimo kontrolieriaus patarėją Anželiką Titovienę.

Seimo kontrolierių Augustiną Normantą pavaduojanti
Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė